

**Dit zijn de kandidaten van de *GoeBezig*-prijs 2023 rond het thema
'ontharden van de gemeenschap, naar een warmer samenleven'
LAAT U VOLOP INSPIREREN!**

11 burgergroepen

De Kruisbestuiving/'t lab gods , dorp H. Kruis ('t Kroës) (Lebbeke)

Buurtatelier 't lab gods is sinds 2019 actief rond de herbestemming van de ontwijde parochiekerk. Samen met de gemeente en alle lokale verenigingen kwam later onder de noemer 'de kruisbestuiving' een herbestemmingstraject onder leiding van Avansa en de provincie Oost-Vlaanderen. Er wordt gewerkt aan invulling en aan infrastructuur. Via crowdfunding realiseerden de burgers een rolstoeltoegankelijk toilet. Alle bevolkingsgroepen kunnen op allerlei activiteiten hun hartje ophalen. Met Open Monumentendag kwam er een tentoonstelling rond trouwen in de verschillende culturen die vertegenwoordigd zijn in de buurt. Om de verenigingen bergruimte te bieden, werden de zijbeuken van de kerk gecompartmenteerd. Ook voor de slechte akoestiek dienden de burgers een project in. Dit project brengt veel vrijwilligers samen want het heeft o.a. ook als doel 'ons amuseren'.
Meer info: www.hetlabgods.be - www.kroisbestuiving.be

Dorpsraad Spalbeek 2.0 (Hasselt)

Vanuit het besef dat heel wat verhalen uit het verleden van Spalbeek verloren gaan telkens er iemand sterft, werd in september 2020 de driedaagse expo 'Spalbeek – een reis door het geheugen van ons dorp' georganiseerd. Dit was een huzarenstukje in coronatijd. Hierna werden de negentien panelen door het vrijwilligersteam opgesteld in een speciaal voor dat doel gecreëerd 'Geheugenlaantje' als permanente openluchtexpo in het groen. Na de unaniem positieve reacties kwam er in mei 2023 een boek: 'Spalbeek – een wandeling door het geheugen van een dorp'. Veel dorpsgenoten deden hiervoor op vraag van de dorpsraad in hun archieven. De levenskwaliteit van de bejaarden heeft er een opkikker mee gekregen. Conclusie: dit dorp heeft de bewoners veel gegeven en hen tot de mensen gemaakt heeft die ze nu zijn. Aan dit project werkten ook de kerkfabriek en stad Hasselt (via het verlenen van wijkbudgetten) mee.

Meer info: <http://www.spalbeek2.be/Spalbeek>

Dorpsteam Ginderbuiten (Mol)

Ginderbuiten doorliep het project 'veerkrachtige dorpen' van de provincie Antwerpen. Meteen werd er een dorpssteam opgericht dat samen met de projectbegeleiders van RURANT, de provincie en de gemeente een participatietraject uitwerkte. Dit leidde tot een inwonersvisie met droombeelden. Een eerste concrete stap werd het creëren van ontmoetingsplaatsen + plaatsen van zitbanken. De inwoners stelden vast dat het dorp volgebouwd raakt en nood heeft aan open ruimtes waar

kinderen kunnen spelen en waar senioren elkaar kunnen ontmoeten, enz. Er is grote behoefte aan een dorpsplein waarbij naar het kerkplein gekeken wordt. Maar de kerk krijgt pas in 2024 officieel zijn herbestemming. Dan maar starten met zitbanken (de regenboog-'hey Ginder...kom Buiten'-bank) en speelpleintjes waaraan ludieke acties worden gekoppeld die de bankzitters aanmoedigen om mee na te denken over de toekomst van Ginderbuiten. Bij dit alles kreeg het dorpssteam medewerking van inwoners van Ginderbuiten, lokale handelaars, gemeentebestuur, groendienst en werkgroep toegankelijkheid.

Erembodegem word(t) wakker! (Aalst)

De sociale cohesie in een dorp van bijna 13 000 inwoners versterken, is niet eenvoudig. Daarom lanceerde de burgergroep Erembodegem word(t) wakker! twee initiatieven: *Erembeudegem Pastert!* en een vernieuwde avondmarkt. Voor Erembeudegem Pastert! werd de tuin van de pastoor opengesteld voor het grote publiek. De jaarlijkse avondmarkt (op sterven na dood) kreeg een andere aanpak: alle Erembodegemse verenigingen mochten er hun werking aan het grote publiek konden voorstellen en nieuwe leden werven. De avondmarkt werd terug een circuit rond het dorpscentrum. Door gebrek aan deelnemers was dit in het verleden een lange lijn geworden. Ook kwam er een rommelmarkt en mochten kinderen met stoepkrijt tekeningen aanbrengen. Omdat Erembodegem ook te kampen heeft met een problematiek van inbraken, werd de politie uitgenodigd op de avondmarkt een stand rond veiligheid en preventie in te richten. Wegens het grote succes zal in de toekomst op dit elan verder worden gewerkt.

Er kwam bij dit alles medewerking van de Dekenij *Erembodegem Dendert!* en de stad Aalst. Ook de plaatselijke middenstand en uiteraard alle verenigingen alsook de ouderraden van de drie scholen werden betrokken.

FIT Moerbeke

Samenwerkingsplatform FIT Moerbeke startte vijf jaar geleden tal van initiatieven die het met *Hallo Moerbeke* wil verderzetten. De medewerkers zetten in op sociaal contact en organiseren kleinschalige, buurtgebonden gelegenheden tot ontmoeten. Met bijeenkomsten zoals 'Happy hour' bij geefkastjes (met drankje en hapje), veggiecafé, ecologische samentuin, autodelers, samenkook-momenten met veggiekoks letsers, babytheek, verenigingen ... wordt het dorp warmer en duurzamer.

'Moerbeke zingt' brengt mensen samen om te zingen. Bewoners kunnen hun onbenut fruit schenken aan verenigingen of scholen om te laten persen bij de mobiele fruitpers. Ook beginnen ze samen het openbaar groen in de buurt te onderhouden en straattuintjes te maken. Een avond met *de low impact man* waarbij een aantal verhalen uit de buurt gesprokkeld worden, zal een mooie afsluiter zijn. Rode draad: Delen en verbinden.

Initiatiefnemers FIT Moerbeke en Velt Samentuin Koudemborm willen door samenwerking sociale en ecologische duurzaamheid verhogen. Ze kunnen tal van organisaties en losse bewoners mee op

sleeptouw nemen. Meer info, bv. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/04/22/moerbeke-waas-oost-vlaamse-koploper-in-het-aantal-geefkastjes/>

Kumtichcomité vzw (Tienen)

Dit comité is zowel een dorpsraad als een instrument voor de vorming van een zorgzame buurt en wil de inwoners én lokale verenigingen dichterbij elkaar brengen en dichterbij het beleid. Het comité helpt schotten te slechten tussen mensen, verenigingen, groepen, zodat Kumtich een warme thuis wordt voor alle inwoners, een zorgzame buurt. Daarvoor zoekt het ook inbreng van de stad. Samen met lokale verenigingen en het woonzorgcentrum Keienhof ontstaat al een 'zorgknooppunt' voor omwonenden.

Het Kumtichcomité informeert ook zoveel mogelijk over het stedelijk beleid en biedt de mogelijkheid erin te participeren als inspraakgroep en als actiegroep. Naast vragen, wensen, ideeën of problemen signaleren worden ook eigen programmapunten gepromoot bij de stedelijke overheid en bij alle actoren die het beleid mee bepalen, zoals politieke partijen en verenigingen.

Er is inzet op netheid en alle mogelijke andere gebieden die belangrijk zijn voor het dorpsleven, zoals jeugdwerking, milieu, ruimtelijke ordening, veiligheid, toegankelijkheid, mobiliteit. Ook promoot de burgergroep mee van alle initiatieven van de lokale verenigingen gebeurt. Het comité heeft diverse werkgroepen nl. Buren voor Buren, Jeugd, Mobiliteit, Mooimakers, Onzen Hof en Ruimtelijke Ordening. Er is samenwerking met zo'n 40 lokale, stedelijke en regionale organisaties. De werking wordt nu verspreid over heel Tienen.

Heel wat werd reeds gerealiseerd met als origineelste het composttoilet (meubel + bouwset) voor Onzen Hof, een gemeenschapstuin/ecoparkje. Verder willen de medewerkers samen met andere Tiense organisaties en via debatten in de scholen tegen de zomer van 2024 een stedelijk Kinderparlement inrichten zodat kinderen blijvend inspraak krijgen. En zo zijn er nog meer mooie deelprojecten. Zie www.kumtichcomité.be

Leefbaar Drongen (Gent)

Leefbaar Drongen is een vrijwilligersorganisatie die de belangen van burgers behartigt op het vlak van leefbaarheid in de ruime zin van het woord. Dit gebeurt door overheden te attenderen op de problemen en op het belang van overleg met burgers. De burgergroep volgt verschillende dossiers m.b.t. verkeersleefbaarheid en omgeving en wil via dialoog met de besturen de houding van burgers t.o.v. overheden ontharden. Er is samenwerking met verschillende verenigingen die al dan niet vertegenwoordigd zijn in het comité (scholen, landelijke gilde, buurtcomité ...).

Leefbaar Drongen organiseerde een leefbaarheidsbevraging waarvan de resultaten de belangrijke basis vormen voor veranderingen in het dorp. AWW en de stad organiseren nu zelf info- en participatiemomenten. De N466 wordt een regionale weg.

Meer info: www.leefbaardrongen.be

Let's Tok (Hasselt)

Let's Tok (te lezen als let's talk) is een privé buurtinitiatief dat dieren (kippen) inzet om tot een bredere dialoog te komen met omwonenden en passanten. Het houden en gezamenlijk verzorgen van deze dieren is één ding, maar is slechts een aanzet. De kippenren (Fase 1) vormt het alibi om e i -en kip-gerelateerde sociale randactiviteiten te organiseren (Fase 2) en zo een socialer draagvlak te creëren tussen oud (bewoners verzorgingstehuis + serviceflats) en jong (kinderen), tussen bewoners en passanten, tussen mensen die gemakkelijk in het leven staan en anderen die best wat steun kunnen gebruiken. Opzet van randactiviteiten is het aanzetten tot een bewustwording rond het eigen consumptiegedrag, maar ook en vooral het samen-zijn versterken via leuke activiteiten.

Let's Tok is een pluralistische organisatie gerund door vrijwilligers met de steun van de stad Hasselt. De rol van de vrijwilligers is bepalend voor het goed functioneren en structureren van alles wat met de ren te maken heeft. Er is vooreerst een kerngroep. 10 gezinnen uit de onmiddellijke buurt nemen vervolgens een weekplanning en dagtaak op. Verder is er een activiteitengroep, er zijn de Rangers voor meer sociale controle en tot slot de vriendenclub.

Let's tok werkt en vertrekt vanuit een sociaal-therapeutisch gedachte. Eentje waarbij de ren en de eigen activiteiten zich positief, verbindend willen opstellen naar een brede gemeenschap. Kippen blijken een ideaal aanspreekpunt te vormen: ze verbinden en zijn onbevooroordeeld. Bovendien brengen ze rust in een hectische omgeving. Dit project – waaraan ook externe organisaties deelnemen - heeft een ontzurrend effect in de meest brede zin van het woord.

Zie ook www.facebook.com/LetsTokHasselt/

Trage Wegen IJzerGemeenten (Diksmuide)

TWIJG wil in nauwe samenwerking met de bewonersplatformen in de regio veiligheid creëren, en wel door de beleving van trage wegen. In Pervijze ontstond een nieuwe link en lus i.s.m. een landbouwer: het Hannewegeltje. Dit fraaie landelijke weggetje kreeg nu een verbinding met een doodlopend tegelvoetpad dat was aangelegd langs losstaande woningen en voorheen eindigde aan de rand van het dorp. Het nieuwe tracé is 138m lang en kreeg ook een nieuw brugje over een gracht.

Met steun van de Koning Boudewijnstichting (Buurten op den buiten), het bewonersplatform, de Gezinsbond, de heemkring 'Rond den Beverinck', en lokale horeca groeide dit initiatief uit tot een geanimeerde wandeldag i.h.k.v. de Dag van de Trage Weg op 14 oktober 2023. Door een lokale studente werd een wandelsuggestiefolderkaart getekend en gedrukt in ruime oplage waarmee zowel burgers als recreanten het jaar rond het lokale polderwandelnetwerk kunnen blijven verkennen. De stadsdiensten werkten logistiek mee i.f.v. materiaal en promotie.

Door trage wegen te versterken en te promoten, wordt ook de verbondenheid tussen het dorp en haar bewoners, bezoekers, landschap en cultuurhistorie versterkt.

Volkstuinjes Schoonbeek (Bilzen)

Op initiatief van Buurtopbouwwerk Bilzen (SAAMO Limburg) en via de projectoproep van VLM (Oproep volkstuinen 2021) zagen volkstuintjes in de wijk Schoonbeek het levenslicht. De wijk had nood aan verbinding, zo bleek uit huisbezoeken en bevraging, en aan een gezellige leefomgeving. Dit project speelt hier prachtig op in. Eén van de pleintjes in de wijk waar een nieuwe bestemming voor werd gezocht, bleek ideaal gelegen. Er kwamen niet enkel tuintjes voor individuele tuiniers, maar ook een perceel voor een groep buurtbewoners. Dit laatste staat onder begeleiding van de buurtwerker en professionele partners.

Via volkstuintjes krijgen mensen toegang tot buitenruimte, tot verse groenten en wordt bovenal ook ingezet op ontmoeting. De groep tuiniers wil ook graag iets teruggeven aan de wijk bv. in de vorm van gratis zaai pakketjes en courgetten. Eenmaal het tuinhuis er zal staan, wordt het ook een echte ontmoetingsplek.

Gekoppeld aan de volkstuintjes worden workshops (moestuineren, stekjes, kruidenplantjes, duurzaam omgaan met materiaal) en een materialenuitleendienst georganiseerd. Door in te zetten op partnerschappen en participatie wordt het een dynamisch, duurzaam en gedragen verhaal. Kinderen komen zaadjes planten of groenten worden gebruikt om soep te maken voor de buurtbewoners. De wijk krijgt een positiever imago en raakt ook verbonden met de ruimere omgeving.

Wijkplatform Warande/Groenstraat (Wachtebeke)

Als kleine groep vrijwilligers zet het wijkplatform zich in om de buurt dichter bijeen te brengen. Vereenzaming tegengaan, jongeren betrekken en elkaar helpen zijn daarbij belangrijke doelen. Bijna maandelijks is er een buurtcafé rond verschillende thema's zoals Valentijn of met meezingkoor *De Wachtegale* op bezoek. Er is een Nieuwjaarsreceptie, mensen worden uitgenodigd iets met hun eigen talent doen, er was een initiatie Line Dance. Mensen kunnen in gezelschap breien of een andere hobby beoefenen of gezelschapspellen bovenhalen. Ook wordt informatie gegeven over de buurt en kunnen vragen gesteld worden rond autisme. De groep is nog op uitkijk naar vrijwilligers met aandacht voor zaken als de leefomgeving, aanplanting, opstart petanqueclubje,

Rond Pasen kreeg elk huis paaseitjes. Een vrijwilliger belde aan de deur om de mensen beter te leren kennen, af te toetsen wat de noden zijn en wat bewoners leuk vinden of missen in de wijk. Zo leren de mensen ook het wijkplatform beter kennen. Ook aan de kinderen wordt gedacht met grime en soep en hotdogs. Er is een goede samenwerking met de school *Go Openluchtsschool 't Zwaluwnest* in de wijk die ook lokalen ter beschikking stelt. (Enkel de verzekering is nog te betalen) Via de schoolraad komen de noden van de kinderen in zicht. Medewerking wordt verleend aan de school maar ook bij de lenteschoonmaak in de wijk, een initiatief van Mooimakers in samenwerking met het *Proper Wachtebeke Team*. En zo zijn er nog tal van initiatieven (een jaarlijkse rommelmarkt, Halloween enz.). Door de werking kwam er verbetering van het speelplein: nieuwe voetbalnetten en afgetopte heuveltjes om makkelijker op te spelen en fietsen. Er zijn veel vrijwilligers, en die vormen een hechte groep.

Drie lokale besturen

Sint-Laureins, dorp Sint-Margriete

Dorp-Kern-Gezond is een project van Logo Gezond+, Regionaal Landschap Meetjesland en BOS+. Het initiatief loopt met de steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, de Vlaamse Landmaatschappij en de Provincie Oost-Vlaanderen. Dit project wil doorheen een participatietraject onderbenutte ruimtes in het Meetjesland omtoveren tot plaatsen waar inwoners, jong en oud, kunnen komen ontspannen, bewegen of gezellig met elkaar een babbeltje kunnen slaan. Hierbij gaat speciale aandacht naar het creëren van een gezonde publieke ruimte met sociale cohesie, een groene buurt met aandacht voor de lokale economie en ondernemers. In Sint-Laureins werd het 'pleintje achter de kerk in Sint-Margriete' heringericht. Hieraan werkten inwoners, de vele (jeugd)verenigingen, scholen en ondernemers mee. Zij konden input geven omtrent het project, de invulling van het plein en de activiteiten. Op drie dagen vonden lokale werkgroepen plaats. Tijdens de gemeenteraadszitting van 20 april 2023 werd de nieuwe naam voor het plein 'Sint-Margarietenplein' goedgekeurd. De naam is een verwijzing naar genieten en leuke momenten beleven op het plein. Zie meer info op <https://www.sint-laureins.be/dorp-kern-gezond>

Vorselaar

Met 'Vorselaar breekt uit' heeft de gemeente Vorselaar in het recente verleden al heel wat onthardingssacties uitgevoerd. Na de aanpak van alle dorpspleinen en tal van andere projecten werd in 2022-2023 het gemeentepark aangelegd en de Markt heraangelegd. De verharde parking werd omgevormd tot een grasplein en werd ook autovrij. Toen werd met de buurt/bewonersgroepen bekeken hoe dit plein aangenaam kan bruisen en tot leven worden gebracht, uiteraard met aandacht voor natuur, biodiversiteit, maar ook voor gezelligheid en leven. Er kwam een echte challenge tussen buurtverenigingen en bewonersgroepen '(Buurten van) Vorselaar breken uit' waarbij drie buurten een buurtfeest kregen. Door co-creatie met de buurten ontstond een nieuw verkavelingsontwerp waar de versmalling van straten (duurzame mobiliteitsvisie), vergroening (hittestress, ruimte voor waterinfiltratie) en uitbreiding van de groene voortuinen van de bewoners hand in hand gaan. De 'Tuinstraten' in de Kardinaalswijk en de Schransstraat hebben zich ondertussen aangemeld in de regionale campagne. Ook Huis van Bockstal werd collectief vergroend en twee trage wegen aangelegd. Om de co-creatie definitief te verankeren werd ondertussen ook een traditie opgestart van een dorpsstafel waarin een soort burgerkabinet (41 personen) regelmatig van gedachten wisselt en beleidsvoorstellen doet. Zie het dorpsplan **#samendorpmaken** (www.vorselaar.be/samendorpmaken). De begeleiding van de co-creatie gebeurt door *Commons Lab*.

De ideeën en voorstellen van bewoners vormden de basis voor de opmaak van Droombeelden. De gemeentelijke groendienst en ontwerpers gaan met de voorstellen van de bewoners aan de slag om een coherent maar ook haalbaar geheel te vormen. Dit plan wordt teruggekoppeld met 'vertegenwoordigers' van de burgers, met motivatie waarom bepaalde ideeën niet uitvoerbaar blijken t.o.v.

andere. Het resultaat: leefbare en blauwgroene kernen die gezonder zijn en tot meer ontmoeting en leefbaarheid leiden. Zie het filmpje op YouTube: [Vorselaar kiest voor groene dorpskern](#)

Zonnebeke – Dorp Zandvoorde

Het Dorpspunt in Zandvoorde wil mensen met elkaar verbinden en investeren in een warme en zorgzame buurt. Het is een intergenerationele plek waar mensen met en zonder handicap elkaar hartelijk ontmoeten en uit het dorp verdwenen diensten terugvinden. Het dorpspunt is naast een ontmoetingsplek ook een duurzame buurtwinkel (vers brood, taart, verse groenten en lokale producten), een aanspreekpunt voor dienstverlening (de brievenbus legen tijdens je verlof, glas ophalen, helpen met bloemen water geven, ...) en knooppunt voor mobiliteit. Het wordt uitgebaat door personen met een beperking die vanuit De Lovie vzw ondersteund worden. Deze medewerkers doen dit samen met vrijwilligers uit de buurt. Op gezellige activiteiten zoals curling, rummikub, bloemschikken, breinamiddagen, knutselmomenten... is iedereen er welkom. Dankzij de samenwerking met bibliotheek De Letterschuur kan men een boek thuis laten bezorgen. Het dorpspunt komt alle Zandvoordenaars ten goede maar is vooral belangrijk voor de meest kwetsbaren (ouderen, mensen met verhoogde tegemoetkoming, etc.). Een voorbeeld van outreachend werken is 'koffie en formulieren' om de dienstverlening van het lokaal bestuur dichterbij de bevolking te brengen.

De invulling van het centraal gelegen dorpspunt werd bepaald met de participatie en inspraak van bewoners en sleutelfiguren. Een buurtplan gaf daarbij richting en er werden overlegstructuren opgestart (stuurgroep, team buurtzorg, werkgroepen ad hoc, ...). Het dorpspunt heeft zijn eigenheid en wordt op maat ontwikkeld met alle betrokken partijen. Het is een blijvend groeiproces, waar wederkerigheid centraal staat. Samen slimme oplossingen zoeken en/of te faciliteren, daar draait het om, en vertrekken vanuit de talentontwikkeling (iedereen heeft talent). Drijvende waarden zijn: inclusiviteit, duurzaamheid en solidariteit.

Meer info: <https://www.zonnebeke.be/dienstverlening-bestuur/welzijn-en-zorg/welzijnsinitiatieven/dorpspunt-zandvoorde/>